

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

PREPARATIUS PERA LAS ELECCIONS PROVINCIALS

Els conspicuos de la política, repartintse amistosament las actas.

Domingo Pector

CRONICA

Si una empena s' necessitava pera que l' art genial de 'n Wagner s' ensenyorís per complert del Liceo, aquesta empena s' ha donat ab l' hermosa comedia lírica *Els Mestres cantayres de Nuremberg*. Ara podém dir que l' aygua puríssima que brolla de aquella font de inspiració assombrosa ha penetrat fins á las últimas capas, fins á las capas més impermeables, qu' en el nostre Gran Teatro no son pas las que s' troban situadas en las alturas, constituhidas generalment per l' afició sana y esponjosa, sino las últimas en l' acepció recta de la paraula, las de abaix, las que forman el daurat y fastuós sediment de la platea y dels palcos principals; aquellas que, salvadas honrosas escepcions, están compostas principalment de lo bó y millor de la societat barcelonina, afanyosa més que de veure, de ferse veure; més que de sentir, de convertir el teatro en una especie de tertulia ó en un conjunt de reunions íntimas; més que de disfrutar l' art ab delectació religiosa, de oferirse en espectacle, pensant en tot y ocupantse de tot menos de la creació artística y de la seva execució, quan no es un tenor dels més cars el que hi pren part, que llavoras sí que hi para esment.

Fins ara aquesta *crème* si no aburría á n' en Wagner el trobava molt aburrit, especialment en las obras que forman part integrant del *Anell del Nibelung* y en el mateix *Tristan*... Admetían el *Lohengrin* y una mica 'l *Tannhauser*; pero de aquí no passavan. Y á pesar de tot en Wagner las havia castigadas á no trobar res bó.

Perque tal era l' influencia del drama wagneriá ab sas maravellosas concentracions de tots els elements que constituheixen l' espectacle líric, que després tot els hi semblava débil, vulgar y adotzenat, fins aquellas obras vellas que ab més entusiasme havían aplaudit. En Wagner se revenjava, com dihentos:—Podréu no admirarme á mí; pero estaréu condemnats á no admirar á ningú.

Y aixís els deixava com ánimas en pena, sumidas en els llims, perdut el paladar, sense trobar gust en res.

Els Mestres cantayres de Nuremberg han vingut á operar la seva redenció. Gracias als *Mestres* han sortit de las tenebras ensopidoras: han sentit de nou vibracions y escalf de vida: han ovirat novament resplandors espléndidas... Se troban en camí del cel de l' admiració sincera y ben sentida.

En Wagner ha triomfat.

..

¡Y ab quins medis!

Ab una comedia lírica. Ab una sátira entre-mesclada d' idili. Ab un' obra á la vegada humorística y seria, genialment fosa y exhuberantment adornada de primors y maravellas.

Wagner ha deixat en pau una vegada als deus de la mitología escandinava y als héroes de la llegenda germánica, ab sos simbolismes poéticos, pera baixar á la terra, á la realitat, posant en acció als bons burgesos y als senzills menestrals de la típica ciutat de Nuremberg. Ab ells riu y sent. Y d' ells se val pera realisar el seu art, pera atrotinar als seus enemichs.

A nosaltres, á la gent del Mitj día, que tenim el nostre geni satíric peculiar, saturat de malicias y atreviments, ens semblará casi infantil l' acció del llibre; aquell certámen dels mestres dels oficis; aquell argenter que promet la má de la seva filla al

que resulti guanyador de la corona; aquell noble que atret pel galardó oposa un art nou, incomprens, al art rutinari dels menestrals; aquell sabater poeta que primer que ningú penetra la significació y l' mérit del novell artista y s' constituheix en protector dels dos enamorats... Tot alló sembla realment un quènto de noys, contemplat á través de la idiosincracia meridional tan aficionada á la sal y al pebre... Y no obstant, recullit, plantejat y desarrollat per en Wagner, realzat ab la forsa soberana de la seva inspiració musical, adquiereix las proporcions y la grandesa de un asombrós poema.

L' obra no sols te vida, moviment, color, infinita varietat d' accents y de matisos, no sols te flexibilitat y frescura, sino ademés un fons admirable de humana psicología.

Hi ha en ella dos tipos de una consistencia shaesperiana: el del sabater Joan Sachs, la personificació de la noblesa de sentiments, un verdader poeta de cor y d' inspiració, y l' del escribá Sixte Beckmesser, la personificació de la pedanteria. En aquest sobre tot ha carregat en Wagner la má, y ho ha fet com ho fan els genis, sense desdibuixarlo, sense exagerar els seus rasgos, y no obstant donant á la seva figura una intensitat aclaparadora. Ab ella sembla haver volgut venjarse dels seus detractors, dels enemichs implacables de la seva obra tan combatuda y bescantada quan no era encare ben compresa. Ha concentrat sas preocupacions ridículas en una figura cómica y genial, en un verdader prototipo escénich. Tal com la personificació de l' hipocresia s' diu *Tartuffe* y la personificació de l' avaricia s' anomena *Harpagon*, en lo successiu la personificació de la pedanteria s' dirá *Beckmesser*. L' art de la música, que no solía utilisarse per aquesta classe de representacions satíricas, per ser el de la literatura d' un efecte més immediat y més directe, ha produhit en aquest punt una creació única, rival, sino superior á todas las conegudas.

..

L' obra representada dijous per primera vegada á Barcelona porta una pila d' anys d' existencia. Ha sigut estudiada y analisada nimiamment per la crítica, y per lo tant á ben poca costa poden lluhirse 'ls crítichs de segona y de tercera má, reproduhint algunas de las moltras cosas que se n' han dit... No es certament aquest el meu objecte.

Prefereixo donar una idea franca y sincera de la impresió que ha produhit á Barcelona, lo qual entra més que lo altre en els dominis de la crónica.

L' obra ha sorprés á tothom: als inteligents y als profans, als wagneristas y als duptosos y fins als refractaris. Ja en els concerts se n' havían sentit alguns fracments, com el preludi, una de las més hermosas páginas musicals del colós; pero no n' hi havia prou pera formarse una cabal idea del valor inmens de la partitura.

L' entusiasme del públich que s' desbordá al final del acte primer, tan mogut, tan plé de carácter, aumentá en grans proporcions en el segon acte y tingué l' seu moment culminant en las escenas de la serenata, de la batussa y la sortida del sereno, quan en un instant quedá l' carrer tranquil, solitari, iluminat pels raigs de la lluna.

En el primer quadro del acte ters, no tothom penetrá la belleza superior del soliloqui de 'n Sachs, ni l' hermosura del quinteto... En cambi l' magullat Beckmesser semblava que feya pessigollas á tots els espectadors, tant era lo que reyan ab els recorts de la fenomenal pallissa... Quedan, donchs, com succeheix en todas las produccions wagnerianas, moltras exquisitats, que no s' han capít de primera intenció, per anarlas paladejant ab calma y ab delicia.

INDUMENTARIA REGIDORESCA

Vajin mirant, caballers,
quina màniga mes ampla!

L'últim quadro, del qual ne fan en el Liceo un acte quart, es un dels més exhuberants, imposantse pel seu esclat de vigor, d'alegria, de joia, de animació y de grandesa. També 'l públich el va rebre ab inmens entussiasme... y aixó que terminá l'espectacle á tres quarts de duas de la matinada, perque en Wagner es un pródich d'aquells que de lo bó 's complaühen donantne molt, la mesura gran plena á curull y desbordantse.

Pot estar satisfeta l'empresa del públich, y 'l públich de l'empresa... L'obra ha sigut posada espléndidament y á conciencia... No encare com á Bayreuth, ahont en Wagner té'l seu temple; pero sí de una manera desusada, atés á la que s'acostuma á fer en els nostres teatros.

De manera que s'ha donat un gran pas endavant

en tots sentits. Els amants de la cultura no tenen sino motius pera felicitarse'n.

P. DEL O.

EL SOLDAT

TRADUCCIÓ DEL RUS (*)

Amunt y avall se passeja,
el fusell porta terciat,
el bigoti li negreja,

(*) Creyém que te certa oportunitat en aquests moments la publicació de la present poesia, deguda á un autor anónim, y que pinta de má mestra 'l brutal automatisme del soldat mascovita.

REORGANISACIO DE LA GUARDIA MUNICIPAL

—¿Sabe usted, amigo Abadal,
lo que pienso de estos curas?

Que antes que reorganizarlos,
hay que darles la absoluta. :

DE TEULADAS EN AMUNT

Escenas que en las alturas
se veuhen á cada instant,

al tractar de fê efectiu
l' impost sobre 'ls colomars.

es alt, es guapo, es sapat
curt de geni igual que tots
no d'fu mes que quatre mots
sempre iguals, sense mudansa;
ab tó sech puig parla poch:
—So un esclau de l' ordenansa:
só un soldat, d' aquí no 'm moch.

Jo li he dit:—¿Com es possible,
tens dels vint anys tot l' ardor
y al amor ets insensible
y no 't sens bullir 'l cor?
¿May del mon uns ulls de cel
de ton cor no han fós el gel?
Y continuant passejantse
m' ha respost apoch apoch:
—Só un esclau de l' ordenansa:
só un soldat, d' aquí no 'm moch.

—Soldat! Cridan assistencia:
un moment no mes, veniu;
jugant, sens experiencia
un nen ha caygut al riu.
Té mare 'l fill del meu cor
salvéulo vos, per favor.
El soldat no s' hi abalansa
y d'fu sens deixar el loch:
—Só un esclau de l' ordenansa:
só un soldat, d' aquí no 'm moch.

—¿Sents quins crits, quina gatzara?
Es un vell infortunat:
mírate'l bé, es el téu pare
que 'l portan agarrotat.
No ha pogut pagar al rey;
l' assotan; tal es la ley.
Ajúdal sense tardansa.
¡Qué 'no sens de l' ira 'l foch?
—Só un esclau de l' ordenansa:
só un soldat, d' aquí no 'm moch.

Trad. de J. ROCA Y ROCA

LA COMISSIÓ

COM NAIX L' IDEA

- ¡Quina vida més aburridal..
- ¡Aburridíssimal
- Ni una trista primera pedra per colocar...

ELS WAGNERISTAS AL LICEO

—Senyor meu, si no calla, en la representació que vé porto el piano.

—Ni un príncep dinamarqués per remey...
 —Si al menos arribés un orfeó qualsevol...
 —O una comissió de sabis portuguesos...
 —Encare que fossin xinos...
 —Vaja, per haver de ser concejals y no tenir ni una petita expansió, ni un modest tiberi, ni un senzill lunch, no valia la pena de sortir triufants de las urnas...
 —Es lo que dich jo...
 —Y jo...
 —Y jo...
 (Pausa. Els *aburrits* se passejan una estona, amunt y avall de la sala. De prompte un d'ells s'atura. Ha concebit).
 —Escolteu; pensava una cosa.
 —¿De menjar?
 —¿Qué me 'n diheu d'un petit viatge?
 —¿Ahónt?..
 —Allí ahont sigui; ja ho veurém. ¿No hi ha sessió avuy?
 —Aixís ho sembla.
 —Donchs ¡a la sessió!..
 —¡A la sessió!..

TIRANT L'AM

—Demano la paraula.
 —La té sa senyoria.
 —Senyors: Ha arribat l'hora de tussir fort y de demostrar á la fás del món que som homes. Lo que Madrit está fent ab nosaltres en la qüestió dels consums, es una iniquitat sense precedents en la llarga historia dels abusos del centralisme.
 —¡Muy bien! ¡Muy bien!— (Els *aburrits* comensan ja á veure cap ahont va 'l tiro).
 —Que 'm contesti, si hi ha algú que ho sápija. ¿Per qué la rebaixa qu' en el *cupo* de la Cort s'ha fet no s'ha de fer també en el nostre? ¿Per qué nosaltres hem de ser de pitjor condició que 'ls habitants de la capital de la monarquia? ¿Qué privilegio tuvieron, com diu el poeta, que nosaltres no hem de poder tenir? ¿Podém impassiblement permetre que aixís se trepitjin els nostres drets y la nostra personalitat municipal?
 (¡Bravo! ¡Bravo!.. Qu' es lo mateix que dir: ¡Al gra, al gra!)

—Al gra vaig, y espero, senyors, que las mevas

paraulas serán fidel expressió del vostre pensament, del pensament de tots, perque en materia de dignitat y d'amor patri, no hi ha d'haver colors ni partits, ni banderías: tots hem de tenir un mateix cor, un mateix objectiu, un mateix ideal. Proposo, donchs, qu' en vista de la gravetat de las circunstancias s'enviá á Madrit una comissió del nostre *seno*, encarregada de gestionar, de recabar, d'exigir, si convé, al Govern una rebaixa decorosa en el cupo de consums. (Aplausos delirants. Tres ó quatre *aburrits* no poden aguantarse y, abandonant l'assiento, corran á abraçar al orador).

—¿S'aproba la proposició del nostre digníssim company?

—¡Sí! ¡Sí! ¡Sí!..

—Queda aprobada. ¿Quína cantitat senyalarém pels gastos de la honorable comissió?

—¿Cinch mil pessetas?

—¡Es poch! No n'hi ha per res.

—¿Sis, set, vuyt, deu mil?..

—¡Deu mil, deu mil! ¡L'honra y 'l bon nom de Barcelona s'ho mereix tot!..

—El Consistori vota deu mil pessetas. En quant á la designació dels comissionats, se deixa al criteri del arcalde. ¿Els sembla bé?

—¡Perfectíssimament!

(Els *aburrits* cambian una mirada d'intel·ligencia, que vol venir á dir: Podém estar tranquils. Els designats serém nosaltres).

A MADRIT

—Noys, jo estich reventat!..

—¡Hola! ¿L'anar en cotxe 't reventa?

—Sí, en cotxe; pero en tres días que portém de ser aquí, no fem més que rodar de l'un cantó al altre, pujant y baixant del cotxe continuament. Jo ja he perdut la memoria dels llochs qu' hem visitat...
 —Jo no. Ves contant: hem estat en set cafés, en quatre teatros, en nou cervecerías, en cinch restaurants, en tres...
 —¡Calla, llengua indiscreta!.. ¡Si 'ls barceloníns te sentían!..
 —¡Els barceloníns!.. ¡Bah! ¿Ahónt s'esmorza avuy?

—Tría: podém anar al hotel de Russia, á Lhardy, á Fornos...

—Y el vespre ¿qué faré?
 —Menjarém al Suís, entrarém en qualsevol teatre, tornarém á pendre alguna cosa, y després...
 (Tots se posan á riure.)
 —¡Vajal Si aixó de las comissions no existís...
 —Sería precis inventarho.

DE RETORN

—Senyors: La comissió que vareu enviar á Madrid, cumplert l' encárrech que us dignareu ferli, se creu en el deber de donarvos compte dels traballs per ella realisats. Aquí están els comprobants, perque tothom pugni examinarlos. Deu mil pessetas ens vareu consignar, y deu mil pessetas s' han gastat, sense faltarhi ni una malla. ¿Esteu satisfets?

—¡Sí! ¡Sí!...

Una veu:—¿Y d' alló de la rebaixa dels consúms, qué hi há?

—D' aixó ja us n' enterará el secretari, qu' era á Madrid avans que nosaltres y es el que 's va cuydar de tot.

A. MARCH

El Lleó y la Formiga

Arrossegant, un gra de blat que va trobar abandonat; pesant y gros, com un sigró, que de portarlo feya pó; una Formiga 's va aturar, per breus moments, á descansar, devant las gábias que 'ls Lleons tenen al Parch.

—«Sabéu minyons...

—digué, l' per cert, mal nomenat Rey del desert, tot cap-ficat, als seus companys;—¿per quínas lleys?

L' ENDEMA DEL ESTRENO

—¿Qué 't van semblar els "Mestres"?
 —¡Qué voís que 't diguís... Sachs, sabaters, pellayres...
 Ho trobo molt ordinari tot aixó...

ja que se 'ns tracta com á Reys: no se 'ns permet fe 'l que volém, si fer may algo, desitjém?
 ¿Quín gust ens dona, ni que 'ns fá, que 'ns dónguin sempre bon menjá si 'ns privan sempre l' ocasió de practicar cap bona acció?
 Ara mateix, tindria gust en ajudar, com es molt just, eixa formiga que no pot endurse 'l grá cap al seu clot, y ab tot y els meus bons sentiments quedan fallats els meus intents; donchs eixa gábia illamp del cell es la que 'm priva món anhel. Si d' aixó 'n diuhen Magestat; d' aixó, jo 'n dich...»

Un disbarat, van pronunciá 'ls llabís reals del Rey de tots els animals.

¡Quants habitants d' alguns pa'aus, com el Lleó son també esclaus!
 No fan may res, si 's mira be, perque no 'ls volen deixar fe.
 —Y aixó,—diuhen sense cridar,
 —¡ni ab automóvil, pot anar!

DOLORS MONT

L' ECLIPSE DEL ALTRE DÍA

¡Vaya un enredo te 'm van armar el dijous de la senmana passada els chicos de la premsa, ab la qüestió del dítxós eclipse!

La gent tafanera, al par que ignorant, que á Barcelona abunda d' una manera extraordinaria, no cabia á la pell de satisfacció, entussiasmada ab l' astronómica novetat.

—¿Ja sab que avuy hi ha un eclipse?

—Sí, senyor; un eclipse de lluna.

—Corro á casa, pera poder contemplarlo á las mevas anchas.

—Jo també: per veure'l millor, pujaré al terrat.

—Jo m' enfilaré á la torratxa. ¡M' encantan els eclipses!

—Y á mí: sobre tot els de lluna.—

Un diari, que no sé cóm el civils, tenintlo tan á prop, aquell vespre no van agafarlo, havia donat la estupenda noticia.

«Esta noche habrá un eclipse de luna, visible en toda Cataluña. El eclipse será parcial.»

Y altres diaris, tan mereixedors de ser agafats com aquést, van tenir la despreocupació de ferli coro.

Aixó, que á alguns potser els fará riure y á mí 'm fa caure l' ánima als peus, dona una petita idea de lo qu' es la premsa barcelonina y dels punts que calsan no pochs dels que 's cuydan d' omplir sas páginas.

¿D' ahont degué sortir la gedeonada d' aquest eclipse?

Perque es el cas que no va haverhi tal eclipse, y no hi va serhi per la senzillíssima rahó de que aquell día era absolutament impossible que n' hi hagüés.

Qualsevol persona que posseheixi las primeras nocions de geografia astronómica, sab que 'ls eclipses de lluna sóls poden tenir lloch durant el pleniluni.

Y aquesta veritat, veritat tan elemental que tots els alumnes de las escolas primarias la coneixen, no havia encare arribat als oídos dels senyors redactors de la premsa barcelonina!...

El dijous en qüestió la lluna estava dos días lluny

del plé. ¿Cóm era, donchs, possible que l' eclipse 's realisés?

Lo bó es que,—agárrinse fort—á pesar d' aquesta impossibilitat, l' eclipse va efectuar-se.

L' endemá un diari tingué la inconcebible frescura d' explicarho ab tots els seus pèls y senyals.

«Anoche hubo un eclipse parcial de luna, visible en esta ciudad, cuyo apogeo tuvo lugar á las 7 de la noche, terminando á las 8 y 6 minutos.

»El fenómeno pudo observarse perfectamente, pues las nubes se mantuvieron á distancia del punto del firmamento donde brillaba con todo su esplendor el citado astro.»

Contin las paranlas que hi ha en aquest sueltó, y sabrán el número exacte de mentidas que conté.

Y aixó es doblement imperdonable, per quant en aquestes ratllas, á més de persistir en l' error anteriorment comés, se fan ab tota tranquil·litat manifestacions evidentment falsas, sense altre objecte que enrahonar per enrahonar.

¡Y tot per no saber que, no essent plena, no es possible que la lluna s' eclipsi!.

Lo més deplorable d' aquest desgraciat embull, es qu' aquesta prempsa que tan candorosament deixa veure 'l llantó de la seva ignorancia, es la que no para may de queixarse de la incultura de las massas...

En efecte; si què ho son de incultas; pero si han d' esperar instruhirse gracias als bons oficis dels nostres diaris, ja cal que s' assentin, perque va una mica llarch.

Y ara per final y per lo que 'ls pugui servir, diré als senyors gazetilleros una cosa.

L' eclipse que vostés anunciavan per dijous de l' altra senmana tindrà lloch el día 19 del próxim febrer. Comensará á las 5 y 54 minuts, arribará al seu punt mitj á las 7 y s' acabarará á las 8 y 6 de la nit.

¿Se 'n recordarán?

MATÍAS BONAFÉ

SOMNI D' UN ASTRÓNOMO

Un dels més intel·ligents astrónomos, va tenir un somni,... no dels dolents, sino dels que fan glatir per tocá 'l cel ab las dents.

Ell d' aquest tingué una proba de lo qu' es felicitat que sols en somnis se troba, sens veure qu' en realitat buscó 'es la lluna en un cove.

Va somniar ab gran consol que lligada entre sos brassos dantli els d' ella també un vol, hi tenia així en forts llassos á una noya com un sol.

Una hermosura d' aquellas tan divinas... que ben clar alsant ella sas parpellas y ab els seus ulls el brillar li feu veure las estrellas.

Baix la forma de sirena un cop se li aparegué, y en somnis de tota mena se li presentá també ab cara de lluna plena.

Y acabantse l' ignocencia del somni, 's va despertar, y llavors en somnolencia y assombrat, se va trobar á la lluna de Valencia.

Alsantse després tot d' una desconsolat y afligit en hora ja inoportuna, esclamá: —¡Vaja, á n' el llit tórnat, que aixó es la lluna!

J. MORET DE GRACIA

TEATROS

PRINCIPAL

Poch, ben poch ha durat *La Regencia*. Aixís hagués durat lo mateix un' altra regencia que jo sé, y 'ns hauríam estalviat un sens ff de disgustos.

Y en l' espectativa del estreno de *Mamá Colibrí*, se vá

INOPORTUNITAT

—Vinch á demanarli la má de la noya.

—¿Ara justament?... ¡Si la té plena de panallóns!

LICEO.—“ELS MESTRES CANTAYRES DE NUREMBERG.”

Decoració del segon acte, per OLEGARI JUNYENT

tornar á la xamosa comedia dels germans Quintero: *El amor que pasa*. Sempre es un bon recurs per omplir un buyt.

Un *lapus-lingüe* de un parroquiá de la casa:

—¿Qué fan avuy al Principal!

—La Regencia que pasa.

¡Y tan redepresa com ha passat!...

LICEO

La part substancial del gran éxit de *I maestri cantori di Norimberga* queda degudament consignada en la secció de *Crònica* del present número.

No 'ns cal, donchs, sino dir alguna cosa de l'execució. Vingué á donarli color y caràcter y ademés crèdit y prestigi 'l mestre alemany Miquel Balling, de batuta brillant y nerviosa, que desmenteix de plé á plé la suposada calma teutónica. El nostre mestre Ribera li prepará la cosa, y ab uns quants ensaigs n' hi hagué prou pera treure'n un conjunt admirable. L'orquestra ratlla á una altura colossal, y 'ls coros se portaren sempre bé, causant una gran y agradable sorpresa en la difícil y complicada escena de la batussa.

Entre 'ls executants sobressortí la Fausta Labia, plena de poesia y de pura expressió. El Sr. Pessina feu un Sachs de cos enter: no pot desitjarse ni més seguretat, ni una compenetració més íntima ab el personatge. En Bellatto doná mostrars contínuas d' entendre admirablement el tipo de Beekmesser y de saberlo reproduhir. En Torres de Luna presentá un joyer Pogner scabat, y en Nanetti un David sense pero.

Olegari Junyent.

També 's lluhí la simpática Lucaceska en son paper de Magdalena.

¿Y del tenor que 'n dirém? ¡Ay ignorant Innocentí! Jo prou voldria elevarlo fins al pinácul de la celebritat; pero m' es completament impossible. Li concediré qu' en relació á las facultats especials que posseheix vá fer tot lo que podria; pero en relació á lo que 's mereix en Wagner aixó es poch. ¡Y com haurían lluhit la Cansó de la Primavera y especialment el Cant del certámen, de tenir una veu més flexible y de un timbre menos sech. Llorasas s' hauría guanyat en bona lid l' admiració de 'n Sachs y la blanca má de la damisela Eva... Podrá dir que aixís com aixís també li varen donar; pero fou perque 'l llibre ho porta, y no perque convencés al públich.

Algun día 's salvará aquesta deficiencia, y l' éxit de la ópera, ab tot y haver sigut tan gran, creixerá encare.

L' aparato escénich bastant vistós; pero 'l baratillo de las decoracions italianas contrastava ab la riquesa y la hermosura de la del segon acte, deguda al nostre Junyent que ha fet un verdader *capo-lavoro* portantnos un tros de Nuremberg á casa.

La direcció escénica cuydadíssima.

Y res més, com no sigui consignar que l' empresari Bernis, per la seva formalitat y pel gust y l' acert ab que ha posat l' obra, mereix que li omplin la caixa de bitllets de banch.

ROMEA

La nit del amor de 'n Santiago Rusiñol es un esclat d' art y de poesia portat á

ROMEA.—"LA NIT DEL AMOR,"

Decoració de la obra, per MAURICI VILOMARA.

Enrich Morera
autor de la música.

las taulas ab genial despreocupació. Fora inútil buscar en l'obra parentius *maeterlinkians*, ni classificacions determinadas, considerantla en sa primera meytat com un idili, y en la meytat restant com una especie de melodrama efectista... res de aixó pot ni deuen considerarse, dat que 'l quadro constitueix un conjunt armónich, admirablement fós dintre de un ambient poétich en alt grau, ab contorns de realitat y divagacions d'ensomni.

Presenta en Rusiñol baix una nova modalitat un dels seus temas predilectes; el contrast de la prosa ab la poesia, del positivisme ab l'ideal, y troba la manera d'exaltar l'ideal y la poesia pintant ab gran riquesa de tons y de rasgos la més hermosa y animada de las nits de l'any, la nit de Sant Joan, plena de joia, d'expansió y de fantasia. Hi ha en l'obra més que una acció, hi ha un conjunt admirable, que 's recorda com si s'hagués vist de cop, vigorós, il·luminat, colorit, plé de vida y desbordant de sentiment.

L'autor de aquesta verdadera joia del Teatro catalá ha tingut la fortuna de trobar dos dignes col·laboradors en el mestre Morera, autor de unas preciosas ilustracions musicals; catalanas de llei y altament suggestivas, per ser de aquelles que sense esforços brollen de la inspiració del compositor anantse'n de dret al cor del oyent; y en el escenógrafo Vilomara que ha pintat una decoració de primera, en tots conceptes digna de la creació de 'n Rusiñol. Aixís, tal com ho ha fet ell, es com s'interpreta l'ánima de un autor.

Respecte á l'execució, encare que carinyosa per part de tots els artistes, es susceptible de millora. Fem una excepció honrosa ab el Sr. Vinyas qu' es sens dupte qui millor interpreta son típic personatge... La major part dels restants tal vegada no arribaren á comprendre prou bé l'indole especial de una producció que se surt per complet del género que ordinariament cultivan.

La massa coral y de comparseria ben dirigida y ensajada.

En conjunt un gran éxit. *La nit del amor* no es en va

Santiago Rusiñol
autor del llibre.

una de las mes llargas del any, pera férsen'hi també en el cartell de *Romea*.

NOTAS

En els restants teatros, cap novetat.

A *Romea* s' anuncia 'l pròxim estreno de una obreta de 'n Dicenta traduïda per en Capella al català ab el títol *Sembla que nevi!*

Al Liceo devia cantarse 'l dimecres *La Favorita* per la Borissot (la russa: suposém que será revolucionaria) y 'l tenor català Abela. Ja 'n parlarem. Y per últims de senmana s' anunciava l' estreno de *Le vispe Comari di Windsor*.

A *Novedats*, demà, debut de una companyia de sarsuela xica dirigida per en Bonifaci Pinedo.

Y á *Eldorado* pròxim estreno de *El Tunel* ab el debut de la nova tiple Teresa Lacarra y al *Granvia* pròxim estreno (si es que no s' ha efectuat al apareixer el present número) de una parodia de *La Tosca* deguda á la ploma de Granés.

N. N. N.

FRA NOI

LA TRAJEDIA RUSSA

Milers d' homes s' encaminen al Palau d' Hivern del Czar.

Van, pacífichs, á parlarli d' amor, de fraternitat, á veure si l' enterneixen y al fi vol dictar la pau.

El Czar per tota resposta al poble fa ametrallar.

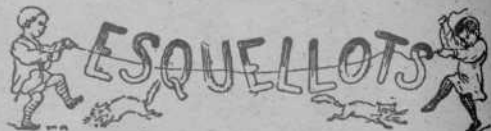
Desde 'l gran mirador regi que domina un ample espay veu caure homes, noys y donas ab el cor atravesat.

Els carrers dels propers barris semblan rierals de sanch: els cossachs han complert l' ordre y han tirat contra 'ls germans.

Més, á disset graus baix cero, els mujiks s' han escalfat y al crit de ¡Mori l' Imperi! ¡Visca la Pau! ¡Fóra 'l Czar! ab esclats de dinamita han fet trontollá els palaus y estremir las conciencias y somoure ídols sagrats.

Som al cap-vespre: Al defóra reyna la calma un instant; Els remordiments y els odis fan son procés germinal.

Sembla una gran fòssa buyda el Palau d' Hivern del Czar: no s' hi ou la més lleu petjada, ni hi brilla 'l més débil flam. Porfant l' infantet als brassos la czarina s' ha escapat per una porta secreta y se 'n fujit terras enllá. En un recó de sa cambra, arraulit, groch, aterrat, l' *Amo de totas las Russias* passa sas horas mortals. La corona del Imperi en el front no li dú pas, que s' ha assegut demunt d' ella posantla avans cap-per-vall... Sa inviolable corona, sa gran corona imperial en aquestos moments crítics li fa un servey... apremiant.

L' opinió está vivament interessada per las graves ocurrencias de Russia. Ab afany y ansietat se legeixen las noticias que publica la premsa, y una emoció intensa invadeix tots els cors.

El colossal imperi autocràtic, qu' era una escepció dintre de l' Europa liberal y democrática, s' está esfondrant ab pavorós estrépit. Fonamentat en una antigua tradició d' esclavatje, d' embrutiment y de ignorancia, procurava dominar aixamplant sos inmensos dominis. ¿Quí podíá atrevirse contra 'l Czar, contra 'l Pare de tots els russos que al assumir el doble poder polítich y religiós, apareixia davant dels seus súbdits com l' únich representant de Deu sobre aquell vastíssim imperi?

Dels que guiats per la llum de la rahó intentavan protestar ó rebelarse ne donavan compte las autoritats, empleant en contra d' ells els rigors més cruels, las persecucions més espantosas. Per aixó Russia ha sigut durant tant temps el país clàssic de las conspiracions y dels atentats. Eran aquestos els únichs medis que trobavan els afanyes de progrés per' expansionarse.

Pero al últim ha arribat l' hora de la vindicació.

LA PRIMERA CONSEQUÈNCIA DEL

Sabent que hi ha un sabater—que canta sense fer galls,—

AUCELLS DE PAS

MIQUEL BALLING

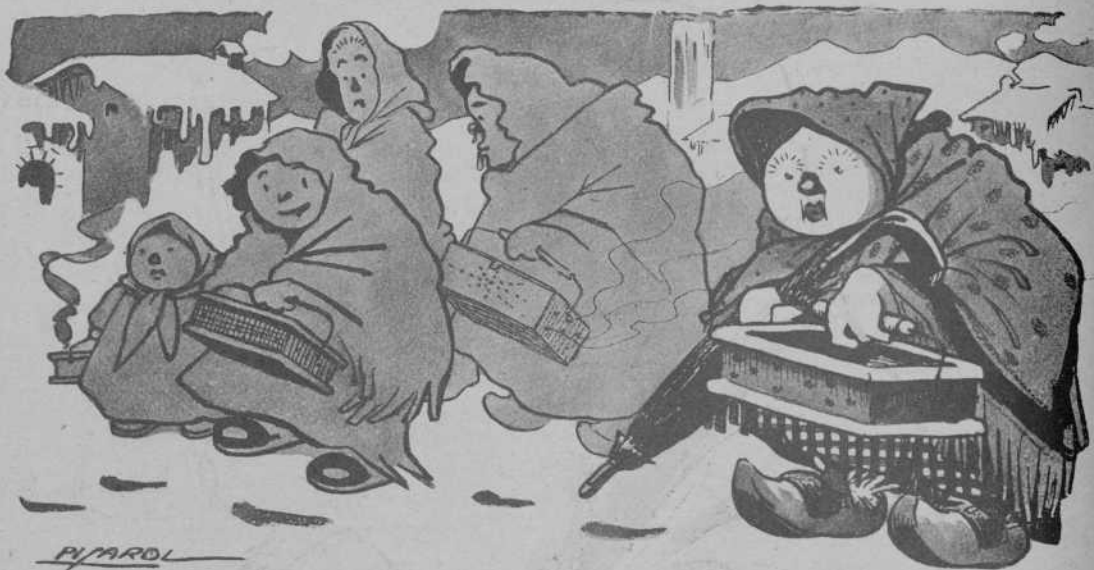
Director de l'orquestra del Liceo en las representacions dels "Mestres Cantayres de Nuremberg".

EXIT DELS "MESTRES CANTAYRES,"

el gremi en pes va al Liceo—per veure si aixó es vritat.

A MONTANYA

Grupo de "senyoretas" sortint de costura.

Del Extrém Orient n' ha brotat la llum que ha posat en evidència la fragilitat del colossal imperi. És débil y está podrit. No ha pogut resistir l' empena del poble japonés y ha sofert els més espantosos desastres.

El poble ha demanat la pau, y l' autòcrata ha decretat la continuació de la guerra: la guerra á ultransa, sense fi ni terme, la guerra fins al esclament de l' última gota de sanch y de l' últim rublo. Al cap-de-vall el poble paga.

Pero 'ls esclaus ne tenen prou y 's rebelan.

Constituheix un espectacle únich el que's va donar diumenje en els carrers de Sant Petersburg. Massas immensas, completament desarmadas, que demanan arribar á presència del Czar, del Pare per' exposarli las sevas queixas, pera posarli de manifest els seus desitjos. Y 'l Czar, el Pare que las havia de rebre, fugint. Y la forsa pública á las ordres del govern del Pare, del Czar, cebantse en ellas, exterminant-las sense pietat ni misericordia.

Els carrers sembrats de morts y de ferits... y en cambi 'ls cors més inflamats que may de justa, de santa indignació. Poden morir centenars, milers de homes, víctimas inmoladas pel despotisme; un poble no pot morir may y menós quan lluyta pera redimirse.

Russia tindrà 'l seu 1905 com Fransa va tenir son 1789.

Tot siga en bé de la humanitat y del progrés. Tota renovació costa sanch. Pero més val morir per la llibertat de un poble, que viure pera perpetuar el poder de un despota.

Barcelona envía als revolucionaris russos la expressió del seu afecte més entranyable.

Comensém á compadéixer al alcalde Lluch.

Pera dilluns havia anunciat la seva arribada á Barcelona: era día de gala *cuan uniforme* y tenia 'l propòsit de anar á lluhir el garbo en el besamans de la Capitanía general.

Pero 'ls arcaldes proposan, 'ls metjes disposan, y 'ls temps frets y humits s' imponan.

Per abstenirse de venir á Barcelona, en un día tan senyalat, realment ha d' estar malalt de veras... Y per aixó repetim lo que deyam en un principi: el comensém á compadéixer.

Pero ¿per qué no deixa la vara, ja que tampoch la pot lluhir? Cregui que deixantla, á lo menos se trauría un gran pés de sobre.

Ja s' han fet las novas eleccions de la Junta de la Liga regionalista.

Y per més qu' encare no s' ha fet la distribució de cárrechs, s' assegura que 'l Sr. Russinyol deixarà de ser president, passant á serho 'l Sr. Prat de la Riba.

La substitució no pot ser més acertada.

Pels que aspiran á *pasturar* resulta realment més propi un *prat* que un *russinyol*.

Els empresaris de Madrit s' han posat de puntas ab las autoritats, y lo primer que han fet ha sigut suprimir tots els passes d' arrós, ab excepció dels que 's serveixen á la premsa.

D' aquesta manera si las autoritats volen veure una funció s' haurán de gratar la butxaca.

A Madrit com aquí las empresas teatrals están passant una verdadera crisis. Fan pochi diners, y á major abundament se troban á cada punt trabadas per las cortapisas y exigencias de las autoritats en lo relatiu á l' hora en que deuen acabar els espectacles.

«No sería difícil—diuen de Madrit—que'l día menos pensa s' acordés el tancament de tots els teatros.» Ja veuen com al cap de-vall si 'ns volém divertir no 'ns quedarà més remey que anar á l' iglesia.

El nostre corresponçal de Córdoba 'ns dona avís de que deixém d' enviarli més números ¿may dirían per qué?

Senzillament, porque la major part d' ells els ad-

PERFIS COMICHS

Els que badan

-Vet aquí lo que té 'l netejar tant els vidres dels aparadors... Un se creu que no hi son, y, pluu!

-¿Per cause espanteu, per que si Rússia s'estan donant las grans castanyas?
-No, lo que jo temo es que se las clarin per aquí a la vora...

-Vaja, vuy que siga dit qui soch un home polit.

TOCINO FRESCO

-¿Qui hi posarim Guica?.. Un tros Sorelleta, que fa bon caldo?...

FIELATO
-¿Que pass, noy, que passa de nuevo?
-¿Que vols que passi, Xanxes?.. Un griso que no s'hi pot tenir cara!..

quirían soldats catalans de aquella guarnició, y un senyor coronel ha prohibit qu' entri en el quartel un sol periódich escrit en catalá.

Si fossem companys de causa, figúrinse com ens descantellaríam contra 'l tal jefe, que priva als nostres soldats d' entrar en relacions íntimas ab un semanari com el nostre, que 'ls hi porta consoladors recorts de la terra.

Pero preferim ser cortesos y comeditos recordant al senyor coronel que no hi ha res més anti-patriótic que certs exclusivismes, y que allá hont entra un soldat fill de Catalunya, pot entrarhi igualment un periódich escrit en catalá, sense cap perill ni pera la disciplina, ni pera la patria espanyola.

Esperém, per consegüent, que s' apresurarà á revocar un' ordre que 'ns resistim á creure pugui estar consignada en cap dels articles de las ordenanzas militars.

L' *Avi Brusi* ha tingut la pensada de servirnos cada día dos diaris ab un sigle de distancia de l' un al altre. En efecte, cada número conté un extracte de lo que deya 'l Brusi de cent anys enrera 'l mateix día.

L' evocació resulta una nota còmica de primer ordre.

Tal com de aquí á cent anys hi resultarán així mateix las elucubracions de 'n Teodoro Baró, las patotxadades retrógradas del Arthur Masriera y 'ls sofismes del Oliver.

Els morts, al cap de una centuria, fan riure molt.

Segons noticias de Reus pocas obras dramáticas donan lloch á tan apasionadas discussions com las que ha promogut *La dama alegre* de 'n Puig y Ferrer, representada últimament en la terra dels ganxets.

A tal punt ha arribat l' acalorament dels admiradors y dels detractors de la producció, que no tindria res d' extrany que la cosa acabés promoguentse sensibles qüestions de caràcter personal. Aquests resultats no 'ls conseguixen els autors vulgars, y molt menos els que volen passar per *Genis*.

Per lo tant, ja ho saben: la dama, alegre, y l' autor, tant ó més alegre que la dama.

Un altre actor acaba de morir á Madrid en la major miseria. S' anomenava Juan Varela.

La seva familia va demanar auxili á la *Societat de actors*, succehint lo que ja ha passat altrás vegadas: no n' hi pogué prestar, porque 'l día 31 de desembre últim l' infelís Varela signé donat de baixa á causa de no poder pagar las quotas.

Lo qual vol dir que la miseria de un artista associat, quan es tan gran que ni medis té de satisfer una quota, no es digna de la més mínima atenció. ¡Quin escarni dintre del formalisme!

Aquí ve á tom el quènto del pobre mendicant:

—Senyoret, una gracia de caritat...

—¿Teniu cambi de una pesseta?

—¡Y qué haig de tenir!

—Donchs llavoras, que Deu vos ampari, no porto menuts.

El pobre llasant un fondo sospir:

—¡Ay Senyor!... Hem arribat á uns temps en que fins pera demanar caritat se necessita capital!

Una senyora tacanya portava á una modista un sens fi de cintas y llassos que havia heretat de unas

sevas parentas, porque li adornés ab ells un vestit que li estava fent.

Y la modista li digué:

—No he conegut ni crech que pugui existir una parroquiana més econòmica que vosté. Vosté pot dir qu' es la primera que 's fa adornar un vestit ab llassos de parentiu.

XARADA

L' altre día 'm diu la dona qu' estava tota contenta porque ja no agafaré mes la *turca* cap diumenge.

¡Mireu qu' es ser gamarú!

¡Aixó si qu' es ésser bleda!

Si el descans dominical vol fer tancá á las tabernas,

en cambi deixa els cafés ab las portas ben obertas,

y en allí hi venen *champany*,

manzanilla, rom, absenta y tota lley de licors

propis per la borratxera.

Lo qu' es que ara aniré jo ben mudat sempre á las festas,

y ab begudas de molt preu agafaré la *tot* sempre.

Estaré fet un senyor,

si un *hu-invers* fer se 'm presenta ja sabré girarme el cap

y preguntá: —¿Qué 'ls molesta?

Y si 'l no está acostumat á licors de tal especie

me dongués mol' *prima-dos*,

fentme caminá *hu* y depressa,

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

me gastaré un ralet ab una copa de *dos-terça*.

JOANET DE GRACIA

TRENCA-CLOSCAS

¡¡MARE...!!

...¡L' ADELA CUSÍ!

Formar ab la deguda combinació d' aquestas llettras, el títul d' un drama catalá.

ENRICH DOMÉNECH

GEROGLÍFICH

X
V V
S
I I
ER

LL. CARBÓ C.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Novedad **LA CIUDAD** Novedad
DE
BARCELONA
ITINERARIOS PRÁCTICOS
GUIA LOP Un tomo, encuadernado, con multi-
tud de grabados y dos detalladísimos **PLANOS DE BARCELONA**
Precio 2 pesetas

OBRA NOVA
LA NIT
DEL
AMOR
PER
SANTIAGO RUSIÑOL
Preu 1 pesseta

R. WAGNER
ELS MESTRES CANTAYRES
DE NURENBERG
Traducció en vers, adaptada á la música
PER
J. LLEONART y A. RIBERA
Preu 1 pesseta

R. WAGNER
ELS
Mestres Cantayres
Tradució adaptada á la música
PER
XAVIER VIURA y JOAQUIN PENA
Preu 3 pessetas

Publicaciones de la **Escuela Moderna**

NOVEDADES

Por **CARLOS MALATO**

León Martín, ó la miseria, sus causas y sus remedios * *
LECTURA POPULAR

Un tomo en 8.º tela, Ptas. 2

Nociones de Geografía física, por Odón de Buen

Un tomo tela, Ptas. 2

NOVEDAD

PALEONTOLOGÍA CRIMINAL POR **V. MANZINI**
Ptas. 3

Interesante á los
coleccionistas de **SELLOS**

¡NOVEDAD FILATÉLICA!

Con muy poco dinero pueden formarse colecciones extensísimas y hasta hoy imposibles de reunir

Se ha puesto á la venta una extensa tirada de

SELLOS ANTIGUOS (Desmonetizados, fuera de curso)

de España, Cuba, Puerto Rico y Filipinas

Tan perfectamente imitados que es imposible distinguirlos de los verdaderos.

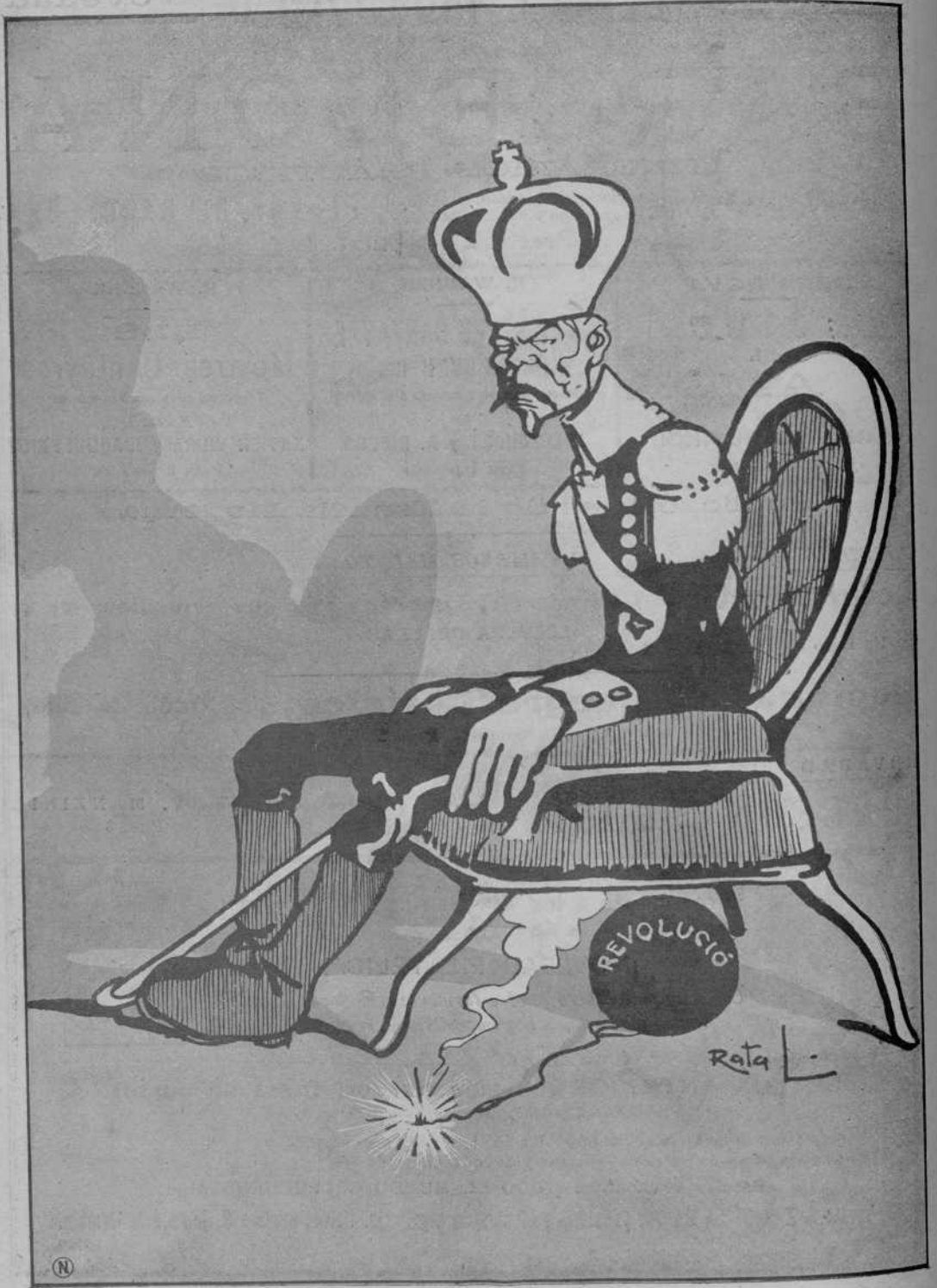
Figuran en la colección los sellos más raros y de cotización más alta.

Precios económicos. ¡TODO EL MUNDO COLECCIONISTA!

De venta: **BAZAR DE LA UNIÓN**, papelería y efectos de escritorio. Unión, número 3, junto á la Rambla.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios; si no 's remet ademés un ral pera certifiicat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

LA CARICATURA AL EXTRANJER

La situació del Czar.